

มหันตภัย โรคใบด่างมันสำปะหลัง

อาการ :

ใบด่างเหลือง ฝักรูป
ยอดแตกใหม่ แสดงอาการด่างเหลืองชัดเจน
ลำต้นแคระแกร็น
ไม่เจริญเติบโต

การแพร่ระบาด :

1. ก้อนพันธุ์
จากต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรค
2. แมลงหึ่งขาวยาสูบ
นำเชื้อไวรัสจากต้นเป็นโรค
ไปสู่ต้นปกติ

การปฏิบัติเพื่อกำจัดโรคใบด่างมันสำปะหลัง

1. สำรองแปลงมันสำปะหลังของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นมันสำปะหลังแสดงอาการใบด่าง ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือ สำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้เคียงทันที
2. กำจัดต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรคและแมลงหึ่งขาวยาสูบ
 - ก่อนทำลายต้นที่เป็นโรค
 - พ่นสารเคมีกำจัดแมลงหึ่งขาวยาสูบ ดังนี้
 - อีนิคาโคลพริด 70% WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ
 - ไดโนทีฟูแรน 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ
 - ไทอะมีโทเซม 25% WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
3. คัดเลือกก่อนพันธุ์สะอาด
ใช้ก่อนพันธุ์จากแปลงที่ไม่เคยเป็นโรค
หรือใช้ก่อนพันธุ์ที่ทราบแหล่งที่มา

ความเสียหาย :

มันสำปะหลังไม่สร้างหัว
หัวสับเล็ก หรือหัวไม่มีแป้ง
ผลผลิตลดลง
หากเป็นโรครดตั้งแต่ระยะต้นเล็ก
**จะเสียหายถึง
80-100%**

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประเทศไทย

โรคแอนแทรกโนส ในมันสำปะหลัง

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides f.sp.manihotis*

ลักษณะอาการที่พบ

ลักษณะอาการต่างๆ ไป มีดังนี้ ลำต้นแก่ เป็นแผลที่มีขอบเขตแน่นอน สีน้ำตาลหรือสีดำ ถ้ามีปริมาณน้ำฝนมากหรือความชื้นสูงๆ แผลจะขยายตัว ลามขึ้นสู่ส่วนยอด

ลำต้นอ่อน แผลมีขอบเขตไม่แน่นอน สีน้ำตาลอ่อน เมื่อมีความชื้นสูงจะขยายตัวสู่ส่วนยอด ทำให้ยอดตายอย่างรวดเร็ว ก้านใบ เป็นรอยไหม้ที่โคนก้านใบติดกับลำต้น และก้านใบส่วนที่ติดกับตัวใบหักถูลง ในที่สุดจะหลุดร่วงทั้งต้น ใบ มีอาการไหม้ที่ขอบใบและปลายใบ ขยายตัวเข้าสู่กลางใบ ในที่สุดตัวใบจะไหม้หมด และหลุดร่วง

การป้องกันกำจัด

๑. ใช้พันธุ์ต้านทาน และใช้ท่อนพันธุ์ที่ปราศจากเชื้อโรค
๒. การจัดการด้านเขตกรรม (Cultural control) ได้แก่ การปลูกพืชหมุนเวียน การไถกลบฝังลึกๆ เศษซากมันสำปะหลังที่ติดเชื้อ และการใช้ท่อนพันธุ์ปลอดโรค ช่วยลดปริมาณเชื้อราสาเหตุในดินและลดการแพร่กระจายของโรคได้
๓. ในช่วงฤดูฝนที่มีปริมาณน้ำฝนสูงๆ ควรลดอัตราการใส่ปุ๋ยไนโตรเจน และเพิ่มอัตราการใส่ปุ๋ยโพแทสเซียม เพื่อให้เนื้อเยื่อพืชแข็งแรง ไม่อวบน้ำ
๔. ใช้ชีวภัณฑ์ คือ เชื้อราไตรโคเดอร์มา
๕. การใช้สารเคมี (Chemical control) ต้องใช้ในกรณีที่ไม่มีวิธีการใดสามารถแก้ปัญหาได้แล้ว หรือโรคเกิดการระบาดอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ใช้สารเคมีประเภทที่มีองค์ประกอบของทองแดง (copper fungicide) เช่น เบนโนมิล

แหล่งที่มาของข้อมูล : กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์

๙๙ หมู่ ๑๐ ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์ โทร ๐-๕๖๗๒-๐๖๙๑

จัดทำโดย กลุ่มอารักขาพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์

ฉบับที่ ๒๘ ประจำเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

โรคใบไหม้ (แบคทีเรีย) ในมันสำปะหลัง

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas campestris pv. manihotis*

ลักษณะอาการที่พบ

เริ่มแรกใบจะมีจุดเหลี่ยม ฉ้ำน้ำ ใบไหม้ เที่ยว ต่อมาพบอาการยางไหล ยอดแห้งตาย และใบจะหลุดร่วง นอกจากนี้ยังทำให้ระบบท่อน้ำอาหารของลำต้นและรากเน่า

การป้องกันกำจัด

๑. ใช้พันธุ์ต้านทาน หรือพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคปานกลาง เช่น ระยะอง ๙๐ ระยะอง ๙
๒. ใช้ท่อนพันธุ์ที่ปราศจากเชื้อ หรือหลีกเลี่ยงการใช้ท่อนพันธุ์ส่วนโคนลำต้นหรือโคนกิ่งมันสำปะหลัง
๓. จัดการต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงโดยฝัง หรือเผาทำลาย นอกจากนี้ยังต้องทำลายเศษซากหรือชิ้นส่วนในแปลงปลูก พร้อมทั้งกำจัดวัชพืชในแปลงให้สะอาด
๔. ในพื้นที่ที่มีโรคระบาดรุนแรงให้ปลูกพืชหมุนเวียนอายุสั้น เพื่อลดประชากรเชื้อโรคในดิน

แหล่งที่มาของข้อมูล : กรมวิชาการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์

๙๙ หมู่ ๑๐ ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์ โทร ๐-๕๖๗๒-๐๖๙๑

จัดทำโดย กลุ่มอารักขาพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall Armyworm)

และการป้องกันกำจัด

วงจรชีวิต : 30-40 วัน

2-3 วัน

กลุ่มไข่

ไข่เป็นกลุ่มจำนวน 100 - 200 ฟอง มีขนสีน้ำตาลอ่อนปกคลุม พบทั้งบนใบ ไตใบและโคนต้น

14-22 วัน

หนอนวัย 1-2

หนอนขนาดเล็ก อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

หนอนวัย 3-4

ลำตัวสีเขียว/เหลือง หัวสีดำ/น้ำตาล และมีแถบสีขาวรูปตัว Y หัวกลับ ปล้องท้องก่อนปล้องสุดท้ายมีจุดสีดำ 4 จุด เรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

หนอนวัย 5-6

7-13 วัน

ดักแด้

ดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม อยู่ในดินลึกประมาณ 2-8 เซนติเมตร

10-21 วัน

ตัวเต็มวัย

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน เพศเมียมีลวดลายจางกว่าเพศผู้ ตรงกลางปีกมีแถบ เป็นวงรีสีน้ำตาล เพศเมียสามารถวางไข่ได้ถึง 1,500-2,000 ฟอง

การป้องกันกำจัด

หมั่นสำรวจแปลงปลูกทุกระยะตั้งแต่เตรียมดินจนถึงเก็บเกี่ยวข้าวโพด

แมลงศัตรูธรรมชาติของ หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด

ตัวห้ำ

แมลงหางหนีบ มวนเพชรฆาต มวนพิษฆาต

ตัวเบียน

แตนเบียนไข่สีโกลกธรมมา

การเตรียมดิน

กำจัดดักแด้

- ไถพรวนดินและตากดินทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์

การเตรียมเมล็ดพันธุ์

คลุกเมล็ด

คลุกเมล็ดด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล (cyantraniliprole) 20 % SC (กลุ่ม 28) อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม

ระยะ: 7-21 วัน

ตัวเต็มวัย

กลุ่มไข่

หนอนวัย 1-2

ทำลายผิวใบ

- เก็บกลุ่มไข่และตัวหนอนทำลาย
- ปลอยแตนเบียนไซทริโคแกรมมา อัตรา 20,000 ตัวต่อไร่ (10 แพนต่อไร่)
- ใช้กับดักแสงไฟเพื่อล่อตัวเต็มวัย
- ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ

ระยะ: 22-45 วัน

หนอนวัย 3-4

ทำลายใบ

เจาะลำต้น

หนอนวัย 5-6

ทำลายยอด

เจาะลำต้น

- เก็บตัวหนอนทำลาย
- ปลอยแมลงตัวห้ำ เช่น แมลงหางหนีบ มวนพิษฆาต มวนเพชรฆาต อัตรา 100-2,000 ตัวต่อไร่ (ขึ้นกับปริมาณหนอน)
- ใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อบีที สายพันธุ์ไอซาไว อัตรา 80 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสายพันธุ์ เฮอร์สตาก็ อัตรา 80 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4-7 วัน
- ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ

ระยะ: 46 วัน จนถึงเก็บเกี่ยว

หนอนวัย 3-4

ทำลายเกสร

ทำลายฝัก

หนอนวัย 5-6

ทำลายเกสร

ทำลายฝัก

- เก็บตัวหนอนทำลาย
- ปลอยแมลงตัวห้ำ เช่น แมลงหางหนีบ มวนพิษฆาต มวนเพชรฆาต อัตรา 100-2,000 ตัวต่อไร่ (ขึ้นกับปริมาณหนอน)
- ใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อบีที สายพันธุ์ไอซาไว อัตรา 80 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสายพันธุ์ เฮอร์สตาก็ อัตรา 80 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4-7 วัน

กรณีพบการระบาดรุนแรง ควรใช้สารเคมีตามคำแนะนำ

- กลุ่ม 5** • สารสปีนีโทแรม (spinetoram) 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- สารสปีนีโทแรม 25 % WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
- กลุ่ม 6** • สารอีมาเมกตินเบนโซเอต (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
- สารอีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- กลุ่ม 13** • สารคลอร์ฟิโนพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
- กลุ่ม 18+5** • สารเมทอกซีฟีโนไซด์ + สารสปีนีโทแรม (methoxyfenoxide + spinetoram) 30+6% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- กลุ่ม 22** • สารอินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
- กลุ่ม 28** • สารคลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- สารฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

- ♦ การพ่นสารเคมี ควรพ่นทุก 7 วัน หรือเว้นระยะห่างตามการระบาดของหนอน
- ♦ สลับกลุ่มสารเคมีทุก 30 วัน
- ♦ ควรพ่นในตอนเย็น
- ♦ เน้นพ่นในร่องในกรวยยอด
- ♦ ใช้หัวฉีดรูปกรวย

จัดทำโดย : กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร
ข้อมูล / ภาพ : กรมวิชาการเกษตร / กรมส่งเสริมการเกษตร
สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : สำนักงานเกษตรอำเภอ / สำนักงานเกษตรจังหวัด / ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช

ฉบับที่ ๓๐ ประจำเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ไรแดง ม้วนสำปะหลัง

ไรแดง : ตัวอ่อนมี ๖ ขา ตัวกลมใส ตัวเต็มวัยมีสีแดงเข้ม มี ๘ ขา กว้าง ๐.๔ มิลลิเมตร ยาวประมาณ ๐.๕ มิลลิเมตร ส่วนขาไม่มีสีอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ลักษณะการทำลายดูดกินน้ำเลี้ยงบนหลังใบของส่วนยอด และขยายปริมาณลงสู่ใบส่วนล่าง ทำให้ตาสับใบ เหลืองซีด ม้วนงอ และร่วง

ลักษณะอาการ : มักระบาดในฤดูแล้ง หรือ เมื่อฝนทิ้งช่วง โดยไรแดงจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบทำให้สูญเสียคลอโรฟิลล์ หากระบาดรุนแรงจะเคลื่อนย้ายไปดูดกินบนยอดอ่อน สร้างเส้นใยปกคลุมใบและลำต้น ทำให้ผิวใบด้านบนเป็นจุดต่างประสีเหลืองซีด ยอดไหม้ ใบเหี่ยวแห้ง และร่วง

การป้องกันกำจัด

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ คือ ตัวง่าและ ตัวปีกสั้น
๒. หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลัง ในช่วงที่ต้นอ่อนจะกระทบแล้งนานการตกของฝนสามารถลดการระบาดได้
๓. ใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราบิวเวอเรีย หรือเชื้อราเมตาไรเซียม ฉีดพ่นทางใบ
๔. หมั่นตรวจแปลงหากพบระบาดรุนแรงในระยะเป็นต้นอ่อน ให้พ่นสารป้องกันกำจัด ดังนี้
 - ๔.๑ ไพริดาเบน (pyridaben) ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๑๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
 - ๔.๒ เฟนบูทาติน ออกไซด์ (fenbutatin oxide) ๕๕% เอสซี อัตรา ๑๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
 - ๔.๓ สไปโรมิซิเฟน (spiromesifen) ๒๔% เอสซี อัตรา ๖ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
 - ๔.๔ เตตราโดฟอน (tetradifon) ๗.๒๕% อีซี อัตรา ๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
 - ๔.๕ อามิทราซ (amitraz) ๒๐% อีซี อัตรา ๔๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

ในการใช้สารฆ่าไร ไม่ควรพ่นชนิดเดียวกันติดต่อกันเกิน ๓ ครั้ง ควรสลับชนิดสาร เพื่อป้องกันการต้านทานต่อสาร

แหล่งที่มาของข้อมูล :
กรมส่งเสริมการเกษตร
และกรมวิชาการเกษตร

